

skulde sænkes, da der var kontrabande ombord. Ombord i «Ofir» hørte vidnet en eksplosion ombord i «Solvang» og saa en røksky stige op, og litt efter forsvandt de røde lanterner og lysene ombord i «Solvang». Vidnet kan ikke uttale noget om, paa hvilken maate «Solvang» blev sænket.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne fremstod atter og journalutdraget oplæstes for dem. De hadde intet at bemerke til dettes indhold.

Vidnerne, hvorav ingen hadde paa hørt hverandres forklaringer, blev derpaa edfæstet.

Bisidderne finder intet at bemerke.

Forretningen avsluttet.

Hjalmar Ohlsen.

(sign.)

E. Stranger Sand.

(sign.)

E. Lassen.

(sign.)

D/S „Graafjell“ (J. T. Q. G.) av Haugesund.

Reg. ton br. 728, last: sild, ødelagt 15de januar 1917 paa reise fra Aalesund til Hull. Omkommet: 8 mand.

Aar 1917 den 17de januar avholdtes sjøforklaring efter forutgaaende beramelse paa det norske vicekonsulat i Hull angaaende S/S «Graafjell» av Haugesunds (kaptein Gudmund Hansen) sænkning, antagelig av en tysk submarin utenfor Flamborough Head kl. 4 em. den 15de januar 1917.

Retten administrertes av vicekonsul L. P. Brekke og som bisidderne fungerte de norske skibsførere Johan F. Wilskow, fører av S/S «Stadion» av Kristiania, og Klaus Knudsen, fører av S/S «Margueritte» av Brevik.

Hvor da fremstod kaptein Gudmund Hansen, født i Haugesund 12te august 1881 og bosat der, fører av S/S «Graafjell» av Haugesund og forklarte:

S/S «Graafjell», kjendingssignal J. T. Q. G., var bygget i Port Glasgow 1892 av jern, netto reg. 439 tons, og tilhørte A/S «Sjøfart» av Haugesund, disponert av

herrer Skogland & Rasmussen, Haugesund. Skibet avgik den 12te januar kl. 12 middag fra Aalesund, indehavende en ladning salt sild, 4045 tønder, bestemt for Hull.

Haugesund anløptes 13de januar 1917 for at bytte maskinist og avgik derfra kl. 8 samme dags aften. Reisen fortsattes uten uheld under snebyger og frisk N.O. kuling til mandags middag, da man fik landkjending av Whitby. Styrte derefter langs land ca. $\frac{3}{4}$ mil av, indtil kl. 4 em., da Flamborough Head peiledes W. $\frac{1}{2}$ S. paa ca. $\frac{3}{4}$ mil av. Kapteinen hadde netop været oppe og peilet Flamborough Head og var paa broen. Baadsmanden var ogsaa paa broen, og matros Wilhelm Thure var til rors. Stueren var ogsaa tilfældigvis paa broen, da man iagttok en steamer, som var synkende med flere patrolbaater rundt omkring. Veiret var overskyet, svak N. O. vind med snebyger, paa horisonten sigtbart veir, saa Flamborough Head kunde sees, ca. $\frac{3}{4}$ mil av. Stueren sa da, at han saa et periskop som en mast, han hadde netop hævet armen for at peke paa denne «mast», da en voldsom eksplosion midtskibs sendte last og dele av skibet høit tilveirs. Kapteinen, efter at søke ly i rorhuset for flyvende vrakstumper, gik agterover, men møtte sjøen, som allerede stod over dæk, og skibet brækket i to. Begge livbaater svingedes ut før avgangen fra Haugesund og hang klare hele reisen. B. B. livbaat knustes under eksplosionen og dele av den fløt omkring. S. B. livbaat knustes ogsaa. Vraket av den med knuste daviter laa paa siden med sild, livbelte-kassen og andre dele av skibet indi og flytende omkring. Da eksplosionen fandt sted, steg en enorm vandsøile høit tilveirs og faldt tilbake til og over skibet og gik over dette. Kapteinen hoppet overbord og sa, at de av mandskapet han saa, maatte redde sig ved at hoppe overbord. Kapteinen saa styrmanden komme ut av sin lugar og op trappen, men blødende fra hodet. Baadsmanden saas ogsaa paa broen efter eksplosionen. Kapteinen sattes av strømmen ind imellem propellen og fik nogen skade i venstre læg

og høire ankel forstuvet. Han kom heldigvis klar og svømmet omkring, indtil han optokes av en patroltrawler «Lord Durham av Grimsby. Han hadde da ligget $\frac{1}{2}$ time i sjøen. Tre andre patroltrawlere hadde reddet 4 mand av besætningen, og alle landsattes i Bridlington, det er stueren og de tre fyrbøtere. Det øvrige mand-skap saa kapteinen intet til. Ingen av skibets papirer kunde reddes, og de bjer-gede av mandskapet hoppet i sjøen som de gik og stod.

Kapteinen anser det utelukket, at ulykken skyldes en mine, men torpedo, da skibet traffes paa midtskibs og laa ca. 6" dypere forut end agter. Intetsomhelst varsel av noget slags hørt, før eksplosio-nen. Kapteinen avreiste fra Bridling-ton til Hull efterat ha faat tørre klær, dels paa patrolbaaten og dels i Bridlington, og medbragte de 4 andre overlevende.

Kapteinen lovet at indlevere en skriftlig fremstilling av det passerte i form av et dagboksutdrag.

Oplæst og vedtat.

Som 1ste vidne fremstod Holger Karl-sen, født 21de juni 1892 i Troense i Dan-mark, kok og stuert paa S/S «Graafjell» av Haugesund, der efter at være foreholdt edens betydning forklarte, at han man-dags eftermiddag 15de januar 1917 i fire-tiden gik op paa broen for gjennom kik-kerten at se paa en synkende dampbaat. Skibet passerte da gjennom flere fiske-bøier, men paa B. B. side forut for tvers saaes en meget længere eller høiere stang eller «mast», men da eksplosionen straks efter fandt sted, sa han intet herom førend efterat de var bjerget ombord i trawleren, eller senere.

Ved eksplosionen løp vidnet ned av broen og hen til S. B. baat, der laa paa siden, fuld av vand og vrakgods. Fra baa-ten maatte vidnet, kapteinen og andre av besætningen hoppe i sjøen, da de ikke kunde kappe fangelinen. En stund bak-etter fik han fat i en luke, hvorfra han bjergedes av en patrolbaat. Mens han laa i sjøen saa han flere av mandskapet løpe omkring ombord i skibet. Det sidste han

saa av S/S «Graafjell» var agterskibet, der stod ret tilveirs, just før det sank. Vid-net tror bestemt, at baaten sænkedes av en torpedo, da eksplosionen var ret under midtskibs. Intet varsel av noget slags hørt, før eksplosionen. De bjergede bragtes til Bridlington. Tørre klær hadde de faat ombord paa patrolbaaten, og paa tirsdags morgen sendtes de med jernba-nen til Hull og indlogertes paa det skan-dinaviske sjømandshjem.

Rormanden saaes ikke efter eksplosio-nen. Eksplosionen var saa voldsom, at skibet saa ut for at gaa i to stykker. Last og vrakgods fløi i alle retninger høit til-veirs.

Oplæst og vedtat.

Som 2det vidne fremstod Hjalmar Askeland Meyer Rasmussen, født den 28de april 1897 paa Alstadhaug, der efter at være foreholdt edens betydning forklarte:

Vidnet var paa vakt paa fyrdørken i 4-tiden mandags eftermiddag den 15de, da han følte, at skibet rystet sterkt og han fik en vandstyrt over sig. Vidnet sprang paa dæk, hoppet ned i S. B. liv-baat, der laa paa siden fuld av vand og vrakgods av forskjellig art. Vidnet fandt en livbøie og fløt paa denne, indtil han blev bjerget. Vidnet saa ikke maskinisten efter eksplosionen. Vinden var løy og en-del sjø. Alle de bortkomne var vistnok ombord, da skibet sank.

Oplæst og vedtat.

Som 3dje vidne fremstod Samuel Lud-vig Sand, født 6te januar 1898 i Fedde pr. Flekkefjord, der forklarte:

I 4-tiden mandags eftermiddag 15de ja-nuar 1917 var vidnet beskæftiget med at øse lugaren læns for endel vand, der var kommet ind gjennom en ventil. Da han følte eksplosionen, sprang han paa dæk. Baaten hadde da stor slagside til B. B. Styrbords livbaat laa paa siden krænget over, fuld av vand og vrakgods av for-skjellig slags. Vidnet sprang paa sjøen og optokes en stund efter av en patrol-baat. Alle mand kom ut av lugarerne, før skibet sank. Bagbords livbaat var knust ved eksplosionen.

Oplæst og vedtat.
 Bisidderne hadde intet at bemerke.
 Vidnerne edfæstedes.
 Retten hævet.

L. P. Brekke.

Følgende beretning, istedetfor dagboksutdrag, indleveres av kaptein Hansen 20de januar 1917:

«Forklaring over d/s «Graafjell»s reise fra Aalesund til Hull.

«Fredag 12te januar 16*) Kl. 12 Middag afgik d/s «Graafjell» fra Aalesund bestemt til Hull med en ladning Sild ialt 4045 Tønder. Reisen fortsattes Sydover efter lodsens Kjenskab og anløb Haugesund Kl. 1 Efmiddag 13de Januar for at skifte 1ste Maskinist. Under skibets beliggende i Haugesund blev begge Livbaater udsvingede i Daviterne og gjort klare til bruk. Kl. 8 aften samme dag afgik Skibet fra Haugesund, styrende ud Fjærvandet efter egen Kjenskab. Kl. 10½ efmiddg ps. Utsire Fyr 3' af i SO. Styrede herefter SW og reisen fortsattes. Vinden NO frisk med Snebyger høi NO og Nordlig dønning hele reisen.

Mandag 15de Januar 17 Kl. 12 Middag fik Kjenning af Whitby cirka 5' af. Styrede nu langs landet og ps. Scarborough. Kl. 2½ 2' af. Styrede nu syd ½ O langs landet til Kl. 4 efmiddg., da Flamborough Head i W ½ S 3' af efter g. Samtidig indtraf en voldsom Explosion mit under mitskibet, saa livbaater og last og skibdele for høit tilveirs. Skibet begynte samtidig at synke, og var forsvundet i vandet i løbet af 2 minutter. Capteinen Baadsmanden, Rormanden og Stueren befantes paa broene, da explosionen skede.

Efter at Explosionens virkning var over, saa Capteinen kun Stueren tilbage, som blev da anmodet af Capteinen at hoppe overbord og svømme fra Skibet for ikke at blive draget ned med vandet. Begge hoppet overbord samtidig. Af det andre manskab kunde ikke Capteinen se nogen igjen efter Explosionen. Efter at

Capteinen havde ligget i vandet cir. ½ time, blev han optaget av en Patrulie Baat og blev bragt iland ved Bridlington, hvor der da viste sig, at Stueren og 3 Fyrbøtere var reddet, men af resterende besætning var intet at se eller høre noget om, som antagelig blev draget med skibet tilbunds.

Tirsdag den 16de Januar ankom det reddede manskab til Hull.

Hull 16de Januar 17.

G. Hansen, fører.»

Indleveret 22de januar 17.

L. P. Brekke.

D/S „**Brabant**“ (M. D. S. B.) av Kristiania.

Reg. ton br. 1492, last: stykgods, ødelagt 15de januar 1917 paa reise fra Kristiania til London. Omkommet; 3 kvinder.

Aar 1917 den 19de januar avholdtes efter forutgaaende berammelse sjøforklaring paa det norske vicekonsulat i Hull angaaende s/s «Brabant» av Kristiania (kaptein A. Steen), som den 15de januar 1917 sænkedes av en torpedo eller mine utenfor Flamborough Head og 3 personer omkom.

Retten administrertes av vicekonsul L. P. Brekke og som bisidderer forrettede de norske skibsførere Johan F. Wilskow, fører av s/s «Stadion» av Kristiania, og Albert Ludvig Moe, fører av s/s «Echo» av Kristiania.

Hvor da fremstod kaptein Alf Steen, født 9de april 1887 i Holmestrand og bosat i Holmestrand, fører av s/s «Brabant» av Kristiania, der, da alle skibets papirer og dagbøker taptas ved skibets sænkning, fremlagde en skriftlig fremstilling av havariet saalydende:

«Onsdag 10de januar 1917. Nordlig vind klar luft. Afgik fra Kristiania kl. 9 emd. Dybdg. Forud 12' 10" Agter 14' 4" styrede ud fjorden efter lodsens anvisning, kvitterede denne ved Drøbak kl. 11 emd. Fortsatte videre under kapteinens kommando. Ankom Filtvedt kl. 12 emd. Maatte der ankre paa grund af sjørøg.

*) Skal være 17.